

Lillomarkas Venner

Oslo, 15. november 2007

Til
Miljøverndepartementet
Pb 8013 Dep
0030 OSLO

Høringsuttalelse til Lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka)

Lillomarkas Venner (LV) hilser loven velkommen, som et lenge etterlyst verktøy for å sikre Markas svært store verdi som natur- og rekreasjonsområde for folk i Osloreionen. Ny Markalov er avgjørende viktig for å sikre en helhetlig forvaltning av Oslomarka. I dag ser vi en bit for bit erodering av marka der økonomiske interesser kolliderer med verneinteresser, biologisk mangfold og opplevelsesrikt friluftsliv. Det er viktig at alle fylker og kommuner rundt Marka får enhetlige og bærekraftige føringer for sin forvaltning av Marka, noe Markaloven vil kunne bidra til.

Vi vil uttrykke vår generelle støtte til høringsuttalelsen til Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA). Erfaringer vi har fra vårt interesseområde, Lillomarka, gjør at vi vil understreke behovet for at

- skogbruket må med i Markaloven
- Markaloven hjemler registrering og bevaring av biologisk mangfold og kulturverdier
- Markaloven hjemler regulering av overflyging.

I tillegg til å støtte NOAs uttalelse, har vi følgende momenter å komme med:

§1 Formål

Det å sikre grensene til Marka, er et av de viktigste formålene med Markaloven, og må med i formålsparagrafen.

Når det i siste setning sies at det skal tas hensyn til bærekraftig bruk til andre formål, må det inndeferes eksisterende bosetninger. For at eksisterende bosetninger skal kunne videreføres som levedyktige lokalsamfunn, er det viktig at loven er tydelig på hvordan den forholder seg til eksisterende bosetninger i dag og i framtiden. Det er en forutsetning at dagens antall boliger står fast.

§2 Geografisk avgrensning

Det er gjort kjent at Byrådet i Oslo kommune har et ønske om å ta enkelte arealer ut av Marka, for å gjøre dem tilgjengelige for pukkindustri og boligbygging. Vi vil her påpeke at vårt interesseområde, Lillomarka, er nærmeste skogsområde for rundt 120 000 mennesker. De bebyggelsesnære områdene er under et konstant press for ulike former for tilrettelegging og anleggsetablering, med degradering av naturens opplevelsesverdi som resultat. Dette til tross for disse nærområdenes uvurderlige verdi som rekreasjonsområde for svært mange mennesker. Vi vil på det sterkeste gå imot en justering av markagrensa som tar arealer ut av Marka i disse tettbygde områdene. I særdeleshet må etablering av industrivirksomhet som medfører støy, forurensning og andre ulemper i tilgrensende skogområder ikke kunne aksepteres i det som i dag defineres som tilhørende Marka.

Områdene der markagrensa ønskes innskrenket og omgjort til steinbrudd og asfaltverk er av Friluftsetaten påpekt å være særdeles verdifulle biotoper for biologisk mangfold og med gammelskog viktig for opplevelsesverdi og friluftsliv. I et brev fra Friluftsetaten til Grorud idrettslag av 011206 i forbindelse med planer om Lillomarka idrettspark, sies det, om nettopp dette området: *”Skogområdet både nord og øst for idrettsanlegget er særlig viktige friluftsliv- og naturområder. Her finnes blåmerket sti, andre viktige stier, naturløyper, natursti, lysløype, vei rundt Steinbruvann, viktige gammelskogområder og biologisk viktige områder øst for Steinbruvann. Åspartiet nordover fra idrettsparken, dvs rett vest for Steinbruvann er et vakkert og variert turområde med mange stier”*.

I tråd med dette, sier Miljøverndepartementet i sin innstilling til kommunens reguleringsplan for dagens steinbrudd allerede i 1972 at *”Den foreslåtte utvidelsen av steinbruddet vil legge beslag på verdifullt rekreasjonsareal i den del av Oslomarka som har størst tilgrenset befolkning i forhold til totalareal og i det området som danner en naturlig innfallsport til Lillomarka”*.

I stedet for å innskrenke Markagrensa mot Lillomarka, bør den heller utvides der grønne lunger og elvedrag gir mulighet for utvikling av opplevelsesrike overgangssoner mellom Oslo by og marka, i tråd med strategien om Oslo som den blågrønne byen. Øvre del av Alnaelva mellom Huken og Grorud er et eksempel på en naturlig og opplevelsesrik buffersone mellom bebyggelsen og Marka, som det vil være naturlig å vurdere å innlemme i marka. Med henvisning til den påstartede og omfattende planprosessen i Oslo kommune for å gjøre Alna elv til en perle for opplevelse og rekreasjon, er det naturlig å se Markaloven og Alna i sammenheng. Grøntområdene rundt Alna er en naturlig forlengelse av Marka og er med å fylle det daglige behovet for det nære friluftslivet med rekreasjon og helsebringende mosjon.

Oslo kommune er en premissgiver for forvaltning av Oslomarka og departementet bør derav være særdeles restriktiv i forhold til Oslo kommunes ønsker om terminering av markagrensa i Oslo for utvidelse av steinbrudd og asfaltverk inn over i Oslomarka med de omfattende negative miljømessige konsekvenser dette eventuelt vil gi for befolkningen, friluftslivet og det biologiske mangfoldet i området.

Innskrenkning av markagrensa vil være i strid med strategien om Blågrønn by, med satsningen på Groruddalen, med kommunale føringer, og med lokale og politiske miljøinteresser i Groruddalen. Bystyret i Oslo har vedtatt at markagrensa skal ligge fast til i 2015 (ref. Kommuneplan 2000, bystyrets vedtak av 08121999 –sak 778). Likevel fremmer altså byrådet nå i 2007 ønsker til bystyret og departementet om å beskjære markagrensa i strid med hele kommuneplanen og de underliggende formål for markaloven. Slike motstridende politiske forhold belyser viktigheten av en sterk Markalov. Vi viser videre til Oslo kommune

med Byrådsavdeling for byutvikling sin helhetlige utviklingsplan av 2005 for Groruddalen med strategier for et bedre miljø mot 2030. Her påpeker byråden viktigheten av at miljøforbedringer prioriteres og at videre utvikling legges langs en blå-grønn profil. Her fremheves også bærekraftig arealbruk. Videre er et samlet bydelsutvalg i Grorud (unntatt FRP) for vern av Lillomarka og for nedleggelse av Huken pukk og asfaltverk.

§5 Idrettsanlegg

Vi er tilfreds med stadfestingen av at idrettsanlegg i minst mulig grad etableres i Marka, men ser med bekymring på åpningen for nyetablering av idrettsanlegg dersom man ser behov for et anlegg på regional basis, f.eks. i forbindelse med tildeling av internasjonale tevlinger. Det kan ikke gis tillatelse til anlegg som medfører støy utover anlegges nærområde.

Lovens andre ledd forstår vi slik at det nedfeller konsesjonskravet for uttak av vann til kunstsneproduksjon. Det er bra, men det bør uttrykkes mer entydig ved f.eks. å si at ”Ved uttak av vann til snøproduksjon til alpinanlegg m.v., skal vassdragsmyndigheten avgjøre om tiltaket krever konsesjon etter vannressursloven ... osv.”

§9 Behandlingen av søknader etter loven

Det er viktig at det presiseres at og hvordan markarelaterte organisasjoner skal komme inn i høringsprosessen for saker. En formulering kan være:

”Kopi av søknaden må sendes Markarådet og Oslo og Omland Friluftsråd...” jfr. OOFs høringsuttalelse). I tillegg må Markarådet og OOF pålegges spesifikt at de skal sende sakene til markarelaterte organisasjoner etter en oppsatt liste for høring. Det må være regler for høringsfrist, og i utsendelsen av saker til høring må oppgis hvilken instans som skal ha høringsuttalelsen.

Tiltak etter §§ 4,5,6 og 7 som mangler myndighetenes endelige vedtak må ikke tillates igangsatt.

§12 Særskilt vern

§12, første ledd gir hjemmel for å verne områder med særskilte naturopplevelsesverdier av hensyn til friluftslivet. Dette er en hjemmel vi har savnet lenge, og som det er stort behov for. I forklaringen til §12 utdypes dette slik at det først og fremst er områder av regional og nasjonal verdi som kan vernes i medhold av denne bestemmelsen. Her bør det presiseres om det menes nasjonal/regional naturopplevelsesverdi eller friluftslivsverdi. Man kan tenke seg områder i Oslomarka som har svært stor friluftslivsverdi fordi veldig mange mennesker bruker området og naturopplevelsen er stor til å være i Oslomarka. Naturopplevelsesverdien kan likevel falle gjennom i nasjonal eller regional (hvis regionen er stor) sammenheng hvis man kan vise til langt mer spektakulære områder andre steder, selv om disse ikke er på langt nær så mye besøkt. Paragrafen med forklaring bør formuleres slik at det går klart fram at det at mange mennesker bruker området bidrar til høy verdi. Forslag til formulering i forklaringens første avsnitt: ”... Det er i første rekke områder av nasjonal og regional verdi som kan vernes i medhold av denne bestemmelsen. Det at mange mennesker verdsetter og bruker området, bidrar til å gi området høy verdi for friluftslivet...”

Lillomarka har en rekke områder som kan vurderes kvalifisert for denne typen vern, f.eks. Holåsen, Slengfehøgda og Revlikollen, kritiske nøkkelbiotoper for storfugl i form av gammeltiur, Eventyrskogene bak Huken og i Rødtvet skog, lett tilgjengelige områder med tiltakende gammelskog, og kulturlandskapet Hestejordene.

§12, femte ledd: ”Departementet kan foreta skjøtsel og tilrettelegging for opplevelse av natur- og kulturmiljø som anses nødvendig av hensyn til formålet med vernet”. Formuleringen bør uttrykke at departementet har en plikt til skjøtsel og tilrettelegging dersom det verna områdets kvaliteter forutsetter slike tiltak. Dette er et svært aktuelt punkt i forbindelse med vern av skjøtelsbetinga områder som kulturlandskap. Skal slikt vern ha noen hensikt, må det stilles krav om nødvendige vedlikeholdstiltak, så ikke området forfaller og blir lite attraktivt. Hvis ikke blir vernet meningsløst.

§ 13 Saksbehandlingsregler

Samme kanaler bør brukes for informasjon til og mulighet til høringsuttalelser for markarelaterte organisasjoner m.v. som etter §9, i tillegg til de som er foreslått i denne § 13.

§16 Forholdet til andre lover

Det vises til den kommende naturmangfoldsloven med formål å sikre biologisk mangfold. Denne loven vil ytterligere sikre opplevelsesverdier. Forarbeidet til Markaloven må derav allerede nå forholde seg til denne kommende loven og posisjonere seg bærekraftig i forhold til denne.

For styret i Lillomarkas Venner
hilsen

Elin Langsholt